

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Budžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. II, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03315

Lietuvos profesinės sąjungos pirmininkei
Kristinai Krupavičienei

2015-12-29 Nr. (II.11-53) SD - 8351
I 2015-12-10 Nr. 27-4375
2015-12-17 Nr. 27-4463

Kopija

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei

L. Graužinienei,

Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių
reikalų ir darbo komitetui,

Vyriausybės kanceliarijai

DĖL LIETUVOS PROFESINĖS SĄJUNGOS „SOLIDARUMAS“ KREIPIMOSI

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimus, įformintus Vyriausybės kancelerio 2015 m. gruodžio 10 d. rezoliucija Nr. 27-4375 ir 2015 m. gruodžio 17 d. rezoliucija Nr. 27-4463, kartu su Finansų ministerija išnagrinėjo Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ kreipimąsi dėl valstybės biudžeto ir darbuotojų prarandamų pajamų kompensavimo ir teikia nuomonę dėl keliamų reikalavimų:

1. Nuo 2016 m. liepos 1 d. padidinti minimaliąją mėnesinę algą (toliau – MMA) iki 400 eurų – tai atneštų naudos ir šalies ekonomikai, nes atsigautų vidaus rinkos vartojimas, išaugtu šalies išdo pajamos.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos 85 punkto nuostatoje įtvirtinta, kad atsigauant ekonomikai nuosekliai bus didinami viešojo sektoriaus, biudžetinių įstaigų darbuotojų atlyginimai, šalies minimalusis darbo užmokestis, siekiant, kad jis artėtų prie 50 procentų vidutinio darbo užmokesčio.

2015 m. minimalusis darbo užmokestis buvo didinamas du kartus. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 615 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ nuo 2015 m. liepos 1 d. buvo nustatyta 325 eurų minimalioji mėnesinė alga (toliau – MMA) ir 1,97 euro minimalusis valandinis atlygis (toliau – MVA), kurie, palyginti su galiojusiais 300 eurų MMA ir 1,82 euro MVA dydžiais, atitinkamai padidėjo 8,3 proc. ir 8,2 proc.

2015 m. gruodžio 2 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1240 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“, kuriuo nuo 2016 m. sausio 1 d. nustatyta 350 eurų MMA (didinama 7,7 proc.) ir 2,13 euro MVA (didinama 8,3 proc.).

Lietuvos Respublikos trišalė taryba (toliau – Trišalė taryba) dėl šių minimaliojo darbo užmokesčio didinimų bendru sutarimu pritarė 2015 m. balandžio 21 d. ir 2015 m. spalio 27 d. posėdžiuose.

Trišalė taryba, vadovaudamasi prie Trišalės tarybos sudarytos darbo grupės MMA didinimo perspektyvų klausimui spręsti siūlymu, 2015 m. balandžio 21 d. posėdyje nutarė, kad ateityje, svarstant MMA didinimo klausimą, MMA dydį reikia sieti su konkrečiais ekonominiais rodikliais (vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio kitimu, darbo našumo kitimu, vidutiniu metiniu suderinto vartotojų kainų indeksu pokyčiu, bendrojo vidaus produkto augimu, vidutiniu metiniu nedarbo lygiu ir kitais reikšmingais rodikliais) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei Trišalės tarybos teikimą dėl MMA siūlyti ne dažniau kaip vieną kartą per metus.

Artimiausiame Trišalės tarybos posėdyje numatoma siūlyti apsvarstyti klausimą dėl tolimesnio MMA didinimo 2016 metais.

2. Nuo 2016 m. liepos 1 d. atstatyti darbo užmokestį valstybės ir savivaldybių biudžetu išlaikomų įmonių ir įstaigų darbuotojams, sumažinta 2008 m. krizės metu.

Igyvendinant Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 1 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų nuostatų, kuriomis nustatyti sumažinti valstybės tarnautojų ir teisėjų atlyginimai valstybėje susidarius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nuo 2014 m. sausio 1 d. buvo atkurti 2009 m. sumažinti biudžetinių įstaigų vadovų, jų pavaduotojų, struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų tarnybinių atlyginimų koeficientai bei visų biudžetinių įstaigų darbuotojų priedų ir priemokų dydžiai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2015 m. rugsejo 15 d. rezoliucija Nr. 27-3159, Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2015 m. gruodžio 15 d. pateikė apibendrintas išvadas dėl teisinės būtinybės kompensuoti dėl ekonomikos krizės nustatyto neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio dalį. Įvertinus Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 1 d. nutarimo nuostatas bei atsižvelgus į tai, kad Lietuvos Respublikos asmenų, kuriems už darbą mokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies gražinimo įstatymas jau numatė gražinti dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažintą darbo užmokestį (atlyginimą) valstybės tarnautojams (tarp jų ir statutiniais valstybės tarnautojams), prokurorams, teisėjams ir kitiems pareigūnams, manome, kad būtina gražinti dėl ekonomikos krizės 2009–2013 m. neproporcingai sumažintą darbo užmokestį (atlyginimą) ir biudžetinių įstaigų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis.

Atsižvelgdami į tai, kad sumažinta bazinė mėnesinė alga, kurios pagrindu apskaičiuojami biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybiniai atlyginimai (toliau – BMA), taikoma visiems biudžetinių įstaigų darbuotojams ir sistemiskai vertindami Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 1 d. nutarimo 1 punkto nuostatas, kad laikotarpiu nuo 2009 m. rugpjūčio 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d. taikytas valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareigines algos (atlyginimo) 450 litų bazinis dydis neprieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijai, manome kad ir BMA mažinimas taip pat neturėtų prieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomone, siekiant didinti visų biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokestį, esant finansinėms galimybėms, BMA turėtų būti didinama.

Finansų ministerijos 2015 m. gruodžio 23 d. rašte Nr. ((2.34-02)-5K-1526229)- 6K-1509544 pažymėta, kad siekiant neišbalansuoti valdžios sektoriaus finansų prisimant papildomas ilgalaikius ir potencialiai vis didėjančius išpareigojimus, taip pat įvertinant tai, kad vis dar išlieka įtempta geopolitinė situacija ir išorinės rizikos Lietuvos ūkiui, kreipimesi keliami reikalavimai – nuo 2016 m. liepos 1 d. MMA didinti iki 400 eurų ir atkurti iš valstybės ir savivaldybių biudžetu išlaikomų įmonių ir įstaigų darbuotojams darbo užmokestį, kuris buvo sumažintas krizės metu, šio metu sunkiai įgyvendinami (Finansų ministerijos rašto kopija pridedama).

3. Siekti, kad iki 2017 m. sausio 1 d. neapmokestinamasis pajamų dydis būtų laipsniškai padidintas iki MMA dydžio, vpač šeimoms, auginančioms vaikus.

Lietuvos Respublikos Seimas 2015 m. gruodžio 10 d. priėmė Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymą, kuriame numatytas didesnis neapmokestinamasis pajamų dydis bei papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis. Finansų ministerija numato, kad šis padidinimas 2016 m. valstybės biudžetui gali kainuoti apie 65 mln. eurų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pritarė, kad, esant valstybės biudžeto galimybėms, šie dydžiai ir ateityje palaipsniui būtų didinami.

4. Gražinti vaiko pinigus, kurie buvo nuimti 2008 m.

Išmokų vaikams skyrimo ir mokėjimo sąlygas reglamentuoja Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 801 patvirtinti Išmokų vaikams skyrimo ir mokėjimo nuostatai.

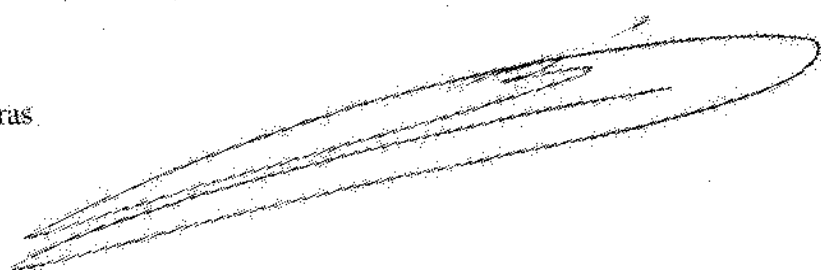
Informuojame, kad, įgyvendinant Lietuvos Respublikos Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, ir vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 228 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių patvirtinimo“, 89 punkto priemonę, rengiamas ir 2016 m. bus teikiamas Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti Išmokų vaikams įstatymo pakeitimo įstatymo projektas dėl išmokos vaikui mokėjimo tobulinimo.

5. Skatinti darbdavius, kurie sudaro kolektyvines sutartis ir moka darbuotojams didesnius nei MMA atlyginimus. Kolektyvinės sutarties sudarymas turi būti naudingas ir darbuotojui ir darbdaviui.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ nuostatomis, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija siekia prisidėti prie socialinio dialogo, ugdančio socialinių partnerių – darbdavių ir profesinių sąjungų – socialinės partnerystės gebėjimus, pagerinti individualių ir kolektyvinių darbo ginčų sprendimo kokybę, informuoti ir šviesti visuomenę darbo santykių reglamentavimo klausimais, skatinant nediskriminavimo principų įgyvendinimą, plėtrą ir stiprinimą. Siekiant šio tikslo, organizuojamas socialinio dialogo plėtrai ir stiprinimui svarbių priemonių įgyvendinimas. Tikimasi, kad nuo 2007–2013 metais vykdytų socialinio dialogo skatinimui skirtų priemonių nuosėklus 2016–2020 metų Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo veiksmų planas prisidės prie derybų tarp darbdavių ir darbuotojų skatinimo, kolektyvinių sutarčių pasirašymo, sistemingo lyčių lygybės iniciatyvų įgyvendinimo, paskatins profesinių sąjungų ir darbo organizacijų atstovavimo galimybes, prisidės prie visuomenės bei socialinių partnerių švietimo, mokymo, jų socialinės partnerystės gebėjimų ugdymo, siekiant padėti socialiniams partneriams ir visuomenei prisitaikyti prie aplinkos pokyčių.

PRIDEDAMA. Finansų ministerijos 2015-12-23 rašto Nr. ((2.34-02)-5K-1526229)-6K-1509544 kopija, 2 lapai.

Viceministras

Gintaras Klimavičius

Laimutė Višinskienė, tel. 2664 290, el. p. laimute.visinskiene@socmin.lt
 Vanda Dudienė, tel. 870668255, el. p. vanda.dudiene@soemin.lt
 Kristina Tumienė, tel. 2664 224, el. p. kristina.tumiene@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2015-12-10 Nr. ((2.34-02)-5K-1526229)-

Kopija
Vyriausybės kanceliarijai

l 2015-12-10 Nr. 27-4375

-6K-1509544

DĖL REZOLIUCIJOS

Finansų ministerija, atsižvelgdama į Vyriausybės kanclerio 2015 m. gruodžio 10 d. rezoliuciją Nr. 27-4375, pagal kompetenciją susipažino su Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ kreipimusi į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkę Loretą Graužiniene ir Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką Algirdą Butkevičių dėl valstybės biudžeto ir darbuotojų prarandamų pajamų kompensavimo ir jame išdėstytais reikalavimais.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Nr. XII-2161 yra suplanuotos visos numatomos gauti valstybės biudžeto pajamos ir asignavimai paskirstyti asignavimų valdytojams.

Kartu norime atkreipti dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. XII-2147 „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ patvirtintas vidutinio laikotarpio tikslas – ne didesnis kaip 1 proc. bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) valdžios sektoriaus struktūrinis deficitas (2016 metais, įvertinus ekonomikos ciklą, suplanuotas 1 proc. BVP struktūrinis deficitas). 2015 metais patvirtintoje Lietuvos stabilumo programoje 2017–2018 metais numatyta subalansuoti valdžios sektorių ir pasiekti perteklių. Neįgyvendinus šių tikslų Lietuvos ilgalaikio finansų tvarumo rizika padidėtų ir taptų vidutine, o tai lemtų dar griežtesnės fiskalinės politikos formavimo ir vykdymo prievolę. Pagal Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas valdžios sektoriaus išlaidos yra ribojamos mažiau tuo atveju, kai šalis yra pasiekusi vidutinio laikotarpio tikslą. Remiantis Finansų ministerijos vertinimu, 2015 metais valdžios sektoriaus struktūrinis deficitas bus mažesnis nei 1 proc. BVP. Dėl to Lietuvos Respublikos Seimui buvo pateiktas Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas, kuriame išlaidos suplanuotos išnaudojant išlaidų didėjimo limitą. Kartu su įstatymo projektu, įvertinęs Valstybės kontrolės, Europos Komisijos ir Lietuvos banko pastebėjimus dėl valdžios sektoriaus finansų, 2015 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos Seimas nustatė valstybės ir savivaldybių biudžetų visumos pajamų ir išlaidų trimečius rodiklius, kuriais vadovaujantis 2017–2018 metais planuojama subalansuoti valdžios sektorių ir pasiekti perteklių bei išlaikyti mažą valdžios sektoriaus finansų riziką. Be to, patvirtintų trimečių išlaidų ribų reikalaujama laikytis pagal nacionaliniuose ir ES teisės aktuose nustatytas fiskalinės sistemos taisykles. Nemažinant valstybės biudžeto deficito ir nesiekiant pertekliaus, valstybei gali tekti daugiau skolintis, taip pat Tarptautinis valiutos fondas 2015 metais įspėjo Lietuvą, kad valdžios sektoriaus skolos lygis Lietuvoje yra per didelis. Remiantis Tarptautinio valiutos fondo vertinimu, esant tokiam skolos lygiui, kuris yra Lietuvoje šiuo metu (apie 40 proc. BVP), Lietuvai ateityje būtų

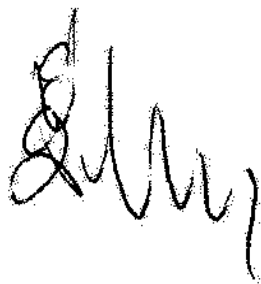
sunku peregyventi naujus finansinius ir ekonominius sukrėtimus, jeigu tokių būtų. Todėl Lietuvai ir toliau rekomenduojama mažinti deficitą, kad skolos lygis rodytų aiškias mažėjimo tendencijas.

Atkreipiame dėmesį, kad nuo 2016 m. liepos mėnesio minimalųjį mėnesinį atlyginimą (toliau – MMA) planuojama padidinti iki 380 eurų, taigi, MMA sudarys apie 50 proc. vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio, o šis santykis bus vienas didžiausių Europos Sąjungoje. MMA didinimas potencialiai didina tikimybę, kad privataus sektoriaus įmonėse bus priimami sprendimai, optimizuojantys darbo kaštus ir (arba) ribojantys naujų darbuotojų priėmimą. Pernelyg sparčiai didinami MMA vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio tam tikroje ekonominėje veikloje augimas gali imti lėtėti, nes mažės darbdavių galimybės didinti darbo užmokestį kvalifikuotiems darbuotojams.

Numatoma, kad nuo 2016 metų didinamas neapmokestinamasis pajamų dydis, kurio teigiamą efektą pajaus mažiausiai uždirbantieji, šeimos, auginančios mažus vaikus, ir neįgalieji. valstybės biudžetui kainuos apie 65 mln. eurų.

Atsižvelgdami į pateiktus argumentus ir siekdami neišbalansuoti valdžios sektoriaus finansų prisimant papildomus ilgalaikius ir potencialiai vis didėjančius išpareigojimus, taip pat įvertindami tai, kad vis dar išlieka įtempta geopolitinė situacija ir išorinės rizikos Lietuvos ūkiui, manome, kad kreipimesi keliama reikalavimai – nuo 2016 m. liepos 1 d. MMA didinti iki 400 eurų ir atkurti š valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaikomų įmonių ir įstaigų darbuotojams darbo užmokestį, kuris buvo sumažintas 2008 metais krizės metu, – yra sunkiai įgyvendinami.

Finansų viceministras

Edmundas Žilevičius